

Додаток 1

до рішення виконавчого
комітету

Хорольської міської ради

від 18.06.2024 №277

**Програма для кривдників
на території Хорольської міської ради
на 2024 – 2028 роки**

I. Вступ

Результати національних досліджень стверджують, що кожна третя родина в Україні страждає від фізичного насильства, а кожна друга – від психологічного. Жертвами стають як жінки, так і чоловіки, серед яких: члени сім'ї, співмешканці та батьки похилого віку. Крім цього, щороку від 1 до 3 млн. дітей стають свідками чи жертвами домашнього насильства. Насильство існує у всіх соціальних групах, незалежно від рівня доходу, освіти, становища в суспільстві, класових, расових, культурних, релігійних, соціоекономічних аспектів.

У Хорольській міській раді питання протидії домашньому насильству також є досить актуальним. Так, протягом 5 місяців 2024 року до Центру соціальних служб надійшло 48 повідомлень про вчинення домашнього насильства щодо 44 жінок, 3 чоловіків та 1 дитини, у 4 родинях факт насильства зафіксований повторно.

У 2023 році до Центру соціальних служб надійшло 40 повідомлень про вчинення домашнього насильства щодо 34 жінок, 6 чоловіків, 3 дітей стали свідками домашнього насилля.

Саме тому, проблема домашнього насильства повинна вирішуватися з огляду на її багатовимірність, базуючись на реальній ситуації в громаді. Уповноважені органи і громадськість зобов'язані протидіяти домашньому насильству, вживаючи заходів для зміни поведінки кривдників, що його вчиняють. Це дуже важливо, адже у випадку розлучення з одними партнерами, кривдники продовжують жорстоке поводження в інших стосунках, з дітьми, близькими та соціальним оточенням.

Робота з кривдниками становить невід'ємну частину діяльності уповноважених органів з протидії домашньому насильству, оскільки

допомагає таким особам осмислити власну насильницьку поведінку, усвідомити її витоки та прояви, змінити свою поведінку. Довготривала корекція поведінки особи, яка вичинила домашнє насильство, не лише допомагатиме налагодити гармонійне життя в межах сім'ї, родини, а й поліпшуватиме майбутнє дітей, які перестануть бути свідками домашнього насильства.

II. Загальні положення

1. «Програма для кривдників на території Хорольської міської ради на 2024-2028 роки» (далі – Програма) передбачає комплекс заходів за результатами оцінки ризиків, спрямованих на зміну насильницької поведінки кривдника, формування у нього нової, неагресивної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до власних вчинків та їхніх наслідків, до виконання батьківських обов'язків, на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків.

2. У Програмі терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», інших нормативно-правових актах.

3. Мета Програми - корекція агресивної поведінки кривдників, формування соціально прийнятних норм, гуманістичних цінностей і ненасильницької поведінки.

4. Завданнями Програми є:

- формування у кривдника відповідального ставлення до власної поведінки та її наслідків для себе та членів сім'ї;
- формування усвідомлення кривдником того, що домашнє насильство - це порушення прав людини, яке карається відповідно до чинного законодавства;
- сприяння зміні насильницької поведінки кривдника;
- формування у кривдника нової, неагресивної моделі поведінки у приватних стосунках;
- сприяння засвоєнню кривдниками моделі сімейного життя на засадах гендерної рівності, взаєморозуміння, взаємоповаги і дотримання прав усіх членів родини;
- сприяння оволодінню кривдника навичками безконфліктного спілкування, ефективної комунікації.

5. Заходи з організації та забезпечення проходження Програми кривдниками проводяться відповідно до «Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі у Хорольській міській раді» затвердженого

рішенням виконавчого комітету Хорольської міської ради від 21.05.2024 №218.

Інформування суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про ухвалення рішення суду про направлення кривдника на проходження програми для кривдників здійснюється відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

Суб'єкти, відповідальні за виконання цієї Програми, залучають до її виконання підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, громадські об'єднання, фізичних осіб - підприємців, а також фізичних осіб, які надають соціальні послуги (за їх згодою), відповідно до законодавства.

6. Цю Програму реалізують фахівці, які мають фахову вищу освіту (в тому числі психолог, психотерапевт, психіатр) та пройшли відповідне спеціалізоване навчання з проведення програм для кривдників, представляють суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі або залучені та проводять програму для кривдників на замовлення суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, в порядку, передбаченому чинним законодавством.

7. Кривдника може бути направлено на проходження цієї Програми на строк від трьох місяців до одного року у випадках, передбачених законодавством.

Також кривдник може брати участь у цій Програмі за власною ініціативою на добровільній основі.

8. Заходи з організації та забезпечення проходження цієї Програми кривдниками проводяться на підставі інформації, отриманої відповідно до законодавства від суду, уповноваженого підрозділу органу Національної поліції України.

9. У разі неприбуття кривдника для проходження цієї Програми або ухилення від її проходження без поважних причин суб'єкти, відповідальні за її виконання, повідомляють про це письмово протягом трьох робочих днів уповноважений підрозділ органу Національної поліції для вжиття відповідних заходів.

10. На кожну особу, яка проходить корекційну програму, формується особова справа, що зберігається у приміщенні установи, де проводиться корекційна програма, або у відповідного спеціаліста органу місцевого самоврядування з

питань попередження насильства в сім'ї відповідно до вимог чинного законодавства України щодо збереження документації, яка містить персональні дані.

11. Якщо особа, яку направлено на проходження корекційної програми, змінює місце проживання, інформація про неї передається до відповідних підрозділів органів Національної поліції та структурних підрозділів державних адміністрацій та виконавчих органів місцевих рад з питань попередження насильства в сім'ї, за новим місцем проживання.

III. Методологічні засади

1. Цю Програму розроблено на засадах когнітивно-поведінкової терапії. Такий підхід широко застосовується в роботі з цільовою групою, він дає змогу проводити когнітивну корекцію та корекцію поведінки особистості та формувати в неї гуманістичні цінності.

2. Методики когнітивної психології спрямовані на досягнення довгострокових позитивних результатів через зміну когніцій, переконань особистості, мотивів поведінки, розв'язання її психосоціальних проблем.

3. Робота із кривдником спрямовується на зміну деструктивних переконань особистості, корекцію когнітивних помилок, зміну дисфункціональної поведінки завдяки усвідомленню особою впливу думок на емоції та поведінку людини.

4. Характеристика цієї Програми:

цільова група - кривдники;

кількість діагностичних занять - 4;

кількість індивідуальних занять - 20;

кількість групових занять - 9.

5. Форми роботи та тривалість цієї Програми:

діагностування - тривалість - 6 сесій по 1 год або 3 сесії по 2 год; до проведення діагностики залучаються лікарі-психіатри / лікарі-наркологи (за

згодою); вторинна діагностика за результатами проходження цієї Типової програми - 2 сесії по 1 год або 1 сесія тривалістю 2 год;

індивідуальна робота - тривалість - 19 сесій по 1 год (максимум 2 год на тиждень); до індивідуальної роботи входять мотиваційні бесіди - 2 сесії тривалістю по 1 год;

групова робота - загальна тривалість - 18 сесій по 1 год 30 хв (максимум 3 год на тиждень) із перервою між сесіями - 10 хв; за відсутності можливості проводити довготривалі заняття кожна сесія може проводитися під час окремої зустрічі;

змішаний варіант роботи - 1 сесія індивідуальної роботи тривалістю 1 год та 1 сесія групової роботи тривалістю 1,5 год (максимум 2,5 год на тиждень);

тривалість індивідуального заняття для кривдника - 1 година;

періодичність - не рідше ніж один раз на тиждень.

6. Фахівці, які реалізують цю Програму, повинні керуватися такими принципами:

конфіденційності та захисту персональних даних відповідно до вимог [Закону України](#) «Про захист персональних даних», що полягає в гарантуванні збереження особистої інформації та нерозголошення конфіденційної інформації без згоди особи;

дотримання прав та свобод людини в процесі роботи з кривдником;

недопущення дискримінації, що полягає в тому, що кривдник має право на отримання послуг незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, стану здоров'я, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними;

компетентності та професіоналізму, що полягає в застосуванні спеціальних знань з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі;

комплексності, що полягає у поєднанні різних форм і методів роботи в межах проведення програм для кривдників з урахуванням індивідуальних особливостей кривдника та стану його/її здоров'я.

7. Інформування суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, про ухвалення рішення суду про направлення кривдника на проходження Програми для кривдників здійснюється відповідно до [частини першої](#) статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», [статті 21](#)

² Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

IV. Проходження цієї Програми

1. Проходження цієї Програми розпочинається діагностуванням кривдника.

2. В основу Програми покладено загальні принципи психологічної корекції та соціальної реабілітації, що полягають у поєднанні діагностичного, мотиваційного та корекційного блоків:

1) діагностичний блок передбачає проведення первинної діагностики причин насильницьких проявів, агресивної поведінки та підсумкової діагностики результативності проходження програми;

2) мотиваційний блок спрямовано на визначення та підвищення рівня мотивації для участі у груповій формі роботи в межах цієї Програми, формування або підвищення мотивації для зміни насильницької, агресивної поведінки;

3) корекційний блок передбачає індивідуальну та групову форми роботи.

3. Ця Програма передбачає застосування інтерактивних форм і методів роботи з метою засвоєння інформації та відпрацювання необхідних навичок, використання на практиці отриманих знань і вмінь.

4. Теми Програми (як індивідуальних, так і групових занять) висвітлюють питання, спрямовані на розвиток особистості, мотивацію до активної участі в процесі планування подальшого життя, оволодіння навичками ненасильницького спілкування, ефективної комунікації тощо.

V. Тематичний план цієї Типової програми

1. Розподіл часу за блоками і темами здійснюється відповідно до додатка 1 до Програми.

2. Схема роботи із кривдником відповідно до додатка 2 до Програми визначається за результатами діагностики з урахуванням індивідуальних потреб, у тому числі віку, стану здоров'я, статі кривдника.

3. Після завершення занять діагностичного та мотиваційного блоків розпочинається індивідуальна та/або групова робота.

4. Після завершення індивідуальної та/або групової роботи проводиться вторинна діагностика за результатами проходження програми.

5. Очікувані результати проходження цієї програми:

1) знання:

- понять «наси́льство», «домашнє наси́льство» та «наси́льство за ознакою статі»;

- прояви та наслідки домашнього насильства;
- відповідальності за вчинення домашнього насильства;
- ознак насильства, агресії, жорстокого поводження;
- чинників формування агресивної поведінки;
- причин виникнення та шляхів запобігання конфліктам;
- методів аналізу конфліктних ситуацій;
- способів розв'язання конфліктів та визначення власної ролі в їх розв'язанні;

- фактори впливу на розвиток агресивної поведінки, вплив гендерних стереотипів щодо соціальних ролей жінки і чоловіка на міжособистісні стосунки;

- основи здорового способу життя;

2) навички:

- усвідомлювати власні почуття та почуття інших людей.
- визначення незадоволених власних потреб, які викликають агресію та прояви гніву та шляхи задоволення потреб ненасильницьким способом;

- розпізнавати спускові механізми вияву агресії;
- контролю власних емоцій;
- висловлення власних почуттів вербально;
- аналізу власного ставлення до членів сім'ї;
- формувати особистісний ресурс, який дозволяє повірити в себе, власні сили;

- виявляти нові можливості для турботи про себе та інших;

- розуміти свої власні кордони та кордони інших людей;
- формувати відкритість у стосунках дітей та дорослих;
- опановувати конструктивні поведінки реакцій;
- використовувати соціально придатні форми поведінки;
- розвивати комунікативні навички;
- навички самоконтролю та саморегуляції ефективної взаємодії і способу поведінки в сім'ї;

- реалізовувати власні очікування соціально-прийнятними шляхами;
- використовувати нові способи поведінки;
- визначати перспективні цілі та формувати життєві плани соціально прийнятним шляхом.

Програма не є єдиним розв'язанням проблеми насильства і має застосовуватися в контексті ведення випадку особи, яка вчинила насильство

або належить до групи ризику, щодо його вчинення. Корекційна робота буде ефективною, коли учасник Програми одночасно отримуватиме необхідні для нього соціальні послуги, що допоможуть у подоланні складних життєвих обставин або інших факторів, які підвищують ризик вчинення цією особою насильницьких дій.

Виконання Програми дасть змогу знизити рівень домашнього насильства, насильства за ознакою статі та забезпечити захист прав постраждалих осіб через удосконалення системи запобігання та протидії такому насильству, удосконалення відповідної нормативно-правової бази, запровадження дієвого механізму взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі.

VI. Фінансове забезпечення Програми

Виконання Програми здійснюється за рахунок коштів міського бюджету, інших джерел, не заборонених чинним законодавством. Проходження Програми для мешканців Хорольської міської ради надається безоплатно.

Керуючий справами (секретар)
виконавчого комітету міської
ради

Галина КОЗЛОВА

Додаток 1
до Програми для кривдників
на території Хорольської
міської ради на 2024-2028роки

РОЗПОДІЛ ЧАСУ

за модулями і темами

№ з/п	Назва модулів, тема, сесія	Кількість годин	
		Індивіду- альна робота	Групова робота
Блок 1	Зміст і методи діагностики психоемоційного стану осіб, які вчинили насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення	6 год	
Частина 1	Діагностичні методики, що застосовуються до початку корекційної роботи	2 год	
	Проведення психодіагностики. Карта первинного психологічного обстеження особи, яка вчинила домашнє насильство або належить до групи ризику щодо його вчинення. Методика діагностики схильності особи до конфліктної поведінки		
Частина 2	Діагностичні методики, що застосовуються в процесі індивідуальної корекційної роботи	2 год	
	Проведення психодіагностики. Методики визначення наявності травм розвитку особи, що вчинила домашнє насильство		
Частина 3	Проективні методики	2 год	
Блок 2	Технологія проведення мотиваційної бесіди з особами, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення	1 год 30 хв	
	Перший етап мотиваційної бесіди	1 год	
	Другий етап мотиваційної бесіди	30 хв	
Блок 3	Програма та зміст індивідуальної корекційної роботи з особами, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення	13 год	
Тема 1	Прояви агресивності та особиста відповідальність за власні слова й вчинки (одне заняття)	1 год	

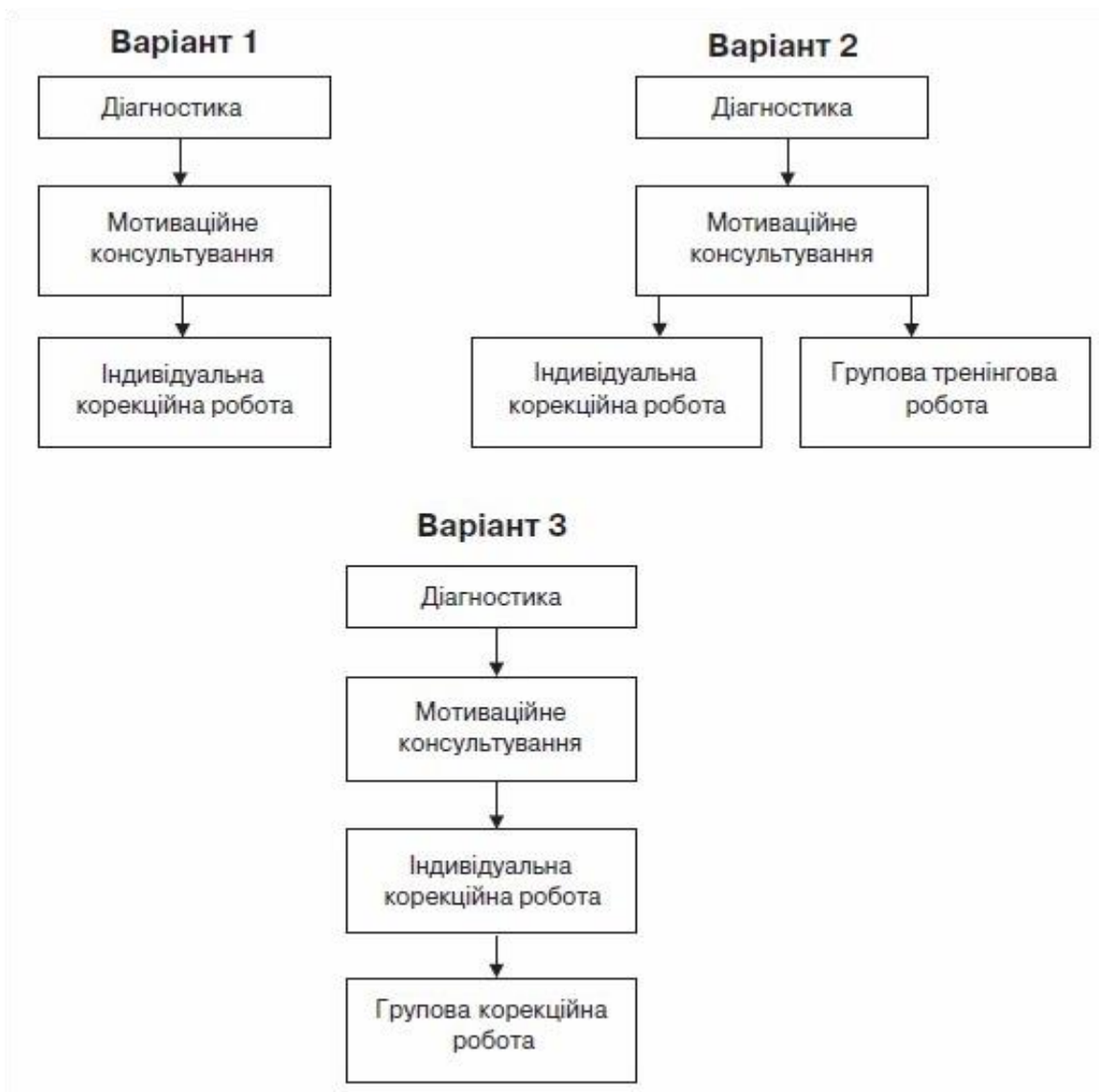
Тема 2	Емоційна рівновага (одне заняття)	1 год	
Тема 3	Усвідомлення почуттів (одне заняття)	1 год	
Тема 4	Керування почуттям гніву та самоагресією (два заняття)	2 год	
Тема 5	Формування навичок самоконтролю і саморегуляції (одне заняття)	1 год	
Тема 6	Усвідомлення власних особистісних меж для конструктивного спілкування (два заняття)	2 год	
Тема 7	Подолання страхів (два заняття)	2 год	
Тема 8	Усвідомлення власних потреб і пошук способів їх задоволення (одне заняття)	1 год	
Тема 9	Конструктивне розв'язання конфліктів (одне заняття)	1 год	
Тема 10	Партнерська взаємодія (одне заняття)	1 год	

Блок 4	Програма та зміст групової корекційної роботи з особами, які вчинили насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення	30 год	
Тема 1	Вступ до Програми для кривдників. Знайомство. Напрацювання правил роботи групи (одне заняття)		3 год
Тема 2	Установлення індивідуальних цілей та побудова перспективних планів щодо подолання агресивності (одне заняття)		3 год
Тема 3	Спускові механізми агресивної поведінки: які вони, як їх розпізнати та зупинити (одне заняття)		3 год
Тема 4	Сутність насильства та насильства в сім'ї. Види насильства та дії, які слід вважати насильством. Цикл насильства. Наслідки насильства (одне заняття)		3 год
Тема 5	Відпрацювання навичок контролю гніву та агресії (два заняття)		6 год
Тема 6	Ефективна комунікація (у тому числі - з жінками) як дієвий спосіб вирішення конфліктної ситуації (два заняття)		6 год
Тема 7	Формування цілей і перспективних життєвих планів (одне заняття)		3 год
Тема 8	Підведення підсумків участі у Програмі для кривдників (одне заняття)		3 год

Керуючий справами (секретар)
виконавчого комітету міської
ради

Галина КОЗЛОВА

Додаток 2
до Програми для кривдників на
території Хорольської міської
ради на 2024 -2028 роки

Керуючий справами (секретар)
виконавчого комітету міської
ради

Галина КОЗЛОВА